

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇದೆ ಆ ಪಾಠಶಾಲೆಯಿಂದ ಒಂದೂವರೆ ಕಿಲೊ ಮೀಟರು ಒಳಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪಾಠ ಶಾಲೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಧೋರಣೆ ಇದೆ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಅಲ್ಲಿನ ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ರೆಡ್ಡಿ. — ನಮ್ಮ ಮಂಗಳಬಾಗಿಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಜಾಗವಿಲ್ಲದೇ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಠಡಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಎರಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೂಮುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರ ರಾವ್. — ನಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸದಾಯ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಿ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಕಡೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Legal aid to Harijan and Girijans

167 SRI A. RAMACHANDRA (Sulya).—Will the Minister of State for Social Welfare, Women and Children Welfare, Backward Classes and Minorities be pleased to state.—

(a) whether the Government is aware that legal advocate has been appointed in Mangalore to give legal aid to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes in South Kanara District ;

(b) if so ; since then and uptill now, in how many cases he has given legal aid to the Scheduled Castes people so far ;

(c) the number of cases he has received so far ;

(d) the number of cases pleaded by him against untouchability and the places where such cases were conducted ;

(e) the amount of monthly fees being given to him ?

SMT. MANORAMA MADHWARAJ (Minister of State for Social Welfare Women and Children Welfare, Backward Classes and Minorities).—

(a) Yes.

(b) 71 (Information laid on the table)*

(c) 152.

(d) No cases have been received so far against untouchability.

(e) A monthly fee of Rs. 300 is being paid.

ಶ್ರೀ ವಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವಕೀಲರನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನೇಮಿಸಿದಾರೆ, ಈ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

† ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ೭೦ ಕೇಸ್‌ಗಳು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಕೇಸ್‌ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮಚಂದ್ರ.—ಬಹುಶಃ ೧೫೦ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅದರಲ್ಲಿ ಈಗ ೭೦ ಕೇಸ್‌ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ವರದಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಲಹೆ ಅಥವಾ ಕೇಸ್‌ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—೧೫೦ ಕೇಸ್‌ ಏನು ಇದೆ ಅವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ಅವು ಬೇರೆ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ? ಆದರೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಕೇಸ್‌ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ವಸತಿಗಳಿಂದ ತಳ್ಳಿ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಎಷ್ಟು ? ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಕೇಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ನಾವು ಏನು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.—ಈಗಲೂ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಇದು ಅಲ್ಲದೆ ಏನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಆ ವಕೀಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೇಸ್‌ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ವರದಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಯಾವುದು ಬಂದಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಒಳ್ಳೆಯವರು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಒಹಳ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ. ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಸ್‌ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಫೀಸ್‌ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಕೇಸ್‌ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವರು ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಕೇಸ್‌ ಇರುವ ದಿವಸಕ್ಕೆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.